

Informacja dodatkowa do umowy ubezpieczenia

Informacja dotycząca ogólnych warunków ubezpieczenia (dalej zwanych OWU) „Ochrona Prawna dla Firmy”, przyjętych uchwałą Zarządu D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. nr 01/10/2010 z dnia 11 października 2010 r., stosowanych do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 12 października 2010 r.

rodzaj informacji	Numer jednostki redakcyjnej – numer postanowienia wzorca umowy (OWU) zawierający następującą informację:
1. przesłanki, których zaistnienie zobowiązuje zakład ubezpieczeń do wypłaty świadczenia.	§ 2, § 3, § 4, § 5, § 7, § 10, § 21, § 26, § 27, § 28, § 29, § 30, § 32, § 34 – OWU;
2. ograniczenia i wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczenia lub jego obniżenia	§ 2 ust. 2 pkt 1, § 2 ust. 2 pkt 2, § 2 ust. 3 pkt 1, § 2 ust. 3 pkt 2, § 3 ust. 4 pkt 1 lit a, § 3 ust. 4 pkt 1 lit d, § 3 ust. 4 pkt 2, § 4, § 5, § 6, § 9 ust. 2, § 10, § 13, § 18, § 21, § 24, § 25, § 31, § 32 ust. 2, § 32 ust. 3, § 33, § 34 ust. 2, § 35, § 36 ust. 5 – OWU.

Podstawa prawna: art. 17 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz.U. z 2015 r., poz. 1844). Prawem właściwym dla umowy ubezpieczenia jest prawo polskie.

OGÓLNE WARUNKI UBEZPIECZENIA „OCHRONA PRAWNA DLA FIRMY”

(OPF/2010)

I. POSTANOWIENIA WSPÓLNE

§ 1

1. Ogólne warunki ubezpieczenia ochrony prawnej mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych przez D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie, zwanego dalej „ubezpieczycielem”, z osobami fizycznymi, osobami prawnymi i innymi jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej, zwanymi dalej „ubezpieczającymi”.
2. Umowa ubezpieczenia może regulować prawa i obowiązki stron w sposób odbiegający od Ogólnych warunków ubezpieczenia. Wprowadzenie takich postanowień dodatkowych lub odmiennych wymaga przyjęcia przez obie strony umowy w formie pisemnej pod rygorem nieważności.
3. Na podstawie Ogólnych warunków ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 4, umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w wariantcie standardowym: **„Ochrona Prawna Firmy”**, gdzie możliwe jest rozszerzenie ochrony ubezpieczeniowej o dodatkowe zakresy świadczeń ubezpieczeniowych (dodatkowe warianty ubezpieczenia):
  - 1.) **„Ochrona Prawna Pracodawcy”**
  - 2.) **„Ochrona Prawna Nieruchomości”**
  - 3.) **„Ochrona Prawna w Sporach Umownych”**.
4. Niezależnie od postanowień ust. 3, umowa ubezpieczenia może zostać zawarta w wariantcie **„Ochrona Prawna Pojazdu”** lub **„Ochrona Prawna Kierowcy”**.
5. Do każdego wariantu umowy ubezpieczenia mają zastosowanie Postanowienia Wspólne i Postanowienia Końcowe Ogólnych warunków ubezpieczenia oraz stosowane wyłącznie do danego wariantu ubezpieczenia Postanowienia Odrębne.

OSOBY UBEZPIECZONE

§ 2

1. W umowie ubezpieczenia, w każdym z wariantów ubezpieczenia, o których mowa w § 1 ust. 3 i ust. 4, osobą ubezpieczoną jest ubezpieczający albo oznaczona w umowie ubezpieczenia osoba trzecia, na rachunek której została zawarta umowa ubezpieczenia.
2. W umowie ubezpieczenia **„Ochrona Prawna Firmy”**, w przypadku spraw wskazanych w § 26 pkt 1-3, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje dodatkowo:
  - 1.) współników uprawnionych do reprezentacji ubezpieczającego albo członków zarządu ubezpieczającego - w przypadku wykonywania obowiązków na rzecz ubezpieczającego,
  - 2.) pracowników ubezpieczającego - w przypadku wykonywania obowiązków pracowniczych na rzecz ubezpieczającego.
3. W umowie ubezpieczenia **„Ochrona Prawna Pojazdu”**, oprócz ubezpieczającego albo oznaczonej w umowie ubezpieczenia osoby trzeciej, na której rachunek zawarto umowę ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa dodatkowo obejmuje:
  - 1.) kierowcę uprawnionego do używania pojazdu,
  - 2.) pasażerów uprawnionych do wspólnej jazdy w pojeździe.
4. Jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta na rachunek oznaczonej w umowie osoby trzeciej, ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje ubezpieczającego. Ubezpieczyciel jest uprawniony do podniesienia względem ubezpieczonego zarzutów z umowy ubezpieczenia, które mają wpływ na odpowiedzialność ubezpieczyciela.
5. Postanowienia Ogólnych warunków ubezpieczenia, w których mowa o ubezpieczającym, stosuje się do określenia praw i obowiązków osób ubezpieczonych na mocy Ogólnych warunków ubezpieczenia, za wyjątkiem prawa do wypowiedzenia umowy.

PRZEDMIOT UBEZPIECZENIA ORAZ RODZAJE ŚWIADCZEŃ UBEZPIECZENIOWYCH

§ 3

1. Przedmiotem ubezpieczenia **„Ochrona Prawna Firmy”** w wariantcie standardowym jest zapewnienie reprezentacji prawnych interesów ubezpieczającego oraz ponoszenie kosztów i wydatków prawnych, określonych w ust. 4, dotyczących ochrony prawnych interesów związanych

z prowadzeniem działalności gospodarczej, wymienionej w umowie ubezpieczenia. Działalność gospodarcza, w znaczeniu przyjętym w zdaniu poprzedzającym, obejmuje wszelką działalność zarobkową, producentów, handlowców lub usługodawców, w tym podmiotów pozyskujących zasoby naturalne oraz rolników, a także działalność osób wykonujących wolne zawody. W przypadku rozszerzenia ochrony ubezpieczeniowej, w zależności od rodzaju wykupionego dodatkowego wariantu ubezpieczenia, przedmiot ubezpieczenia obejmuje także:

- 1.) **„Ochrona Prawna Pracodawcy”** - ochronę prawnych interesów wynikających z naruszenia obowiązków pracowniczych przez pracowników ubezpieczającego, w związku ze świadczeniem pracy albo ochronę interesów prawnych w przypadkach innych sporów ze stosunku pracy,
  - 2.) **„Ochrona Prawna Nieruchomości”** - ochronę prawnych interesów związanych z posiadaniem lub użytkowaniem nieruchomości wymienionej w umowie ubezpieczenia,
  - 3.) **„Ochrona Prawna w Sporach Umownych”** - ochronę prawnych interesów wynikających z naruszenia umów, których przedmiotem jest nabycie rzeczy ruchomych na cele własne ubezpieczającego i jednocześnie nastąpiło ujęcie ich w ewidencji środków trwałych ubezpieczającego przed dniem zajścia wypadku ubezpieczeniowego.
2. Przedmiotem ubezpieczenia **„Ochrona Prawna Pojazdu”** jest zapewnienie reprezentacji prawnych interesów ubezpieczającego oraz ponoszenie kosztów i wydatków prawnych, określonych w ust. 4, dotyczących ochrony prawnych interesów związanych z posiadaniem lub użytkowaniem pojazdu mechanicznego (zwanego dalej pojazdem), wymienionym w umowie ubezpieczenia.
  3. Przedmiotem ubezpieczenia **„Ochrona Prawna Kierowcy”** jest zapewnienie reprezentacji prawnych interesów ubezpieczającego oraz ponoszenie kosztów i wydatków prawnych, określonych w ust. 4, dotyczących ochrony prawnych interesów związanych z kierowaniem pojazdem przez osobę wymienioną w umowie ubezpieczenia, który to pojazd nie jest jej własnością lub współwłasnością.
  4. Ubezpieczyciel zobowiązuje się, do wskazanej w umowie ubezpieczenia wysokości sumy ubezpieczenia, ponieść następujące koszty, niezbędne dla reprezentowania interesów prawnych ubezpieczającego:
    - 1.) **koszty postępowania przed sądem powszechnym**, w tym:
      - a.) **wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego z tytułu zastępstwa procesowego lub obrony** do wysokości stawki minimalnej, ustalonej zgodnie z odpowiednimi przepisami regulującymi wysokość wynagrodzenia za czynności adwokata lub radcy prawnego; w przypadku braku takich przepisów stosuje się odpowiednie przepisy stanowiące podstawę do zasądzania przez sądy kosztów zastępstwa prawnego lub obrony dla adwokata lub radcy prawnego; w przypadku braku również i takich przepisów stosuje się odpowiednio przepisy regulujące zasady ponoszenia przez państwo (Skarb Państwa) kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu; w każdym przypadku wynagrodzenie adwokata lub radcy prawnego z tytułu zastępstwa prawnego lub obrony ustala się w wysokości nie wyższej niż dla adwokata lub radcy prawnego mającego siedzibę w miejscowości, w której znajduje się siedziba sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji,
      - b.) **koszty sądowe wszystkich instancji**,
      - c.) **koszty procesu zasądzone na rzecz strony przeciwnej** (w tym również zasądzone przez sąd z tytułu udziału w postępowaniu karnym oskarżyciela posiłkowego),
      - d.) **koszty dojazdu ubezpieczającego na rozprawy w obie strony do sądów mieszczących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, o ile stawiennictwo było obowiązkowe**. Zwrot kosztów nastąpi maksymalnie do wysokości ceny biletu kolejowego w wagonie drugiej klasy. Jeśli taki środek lokomocji nie jest dostępny, ubezpieczyciel zwraca koszty maksymalnie do wysokości kosztów porównywalnego publicznego środka lokomocji (autobus, prom). W przypadku gdy miejsce przesłuchania oddalone jest o ponad 1.500 km od miejsca zamieszkania ubezpieczającego, zwrot kosztów nastąpi maksymalnie do wysokości kosztów przelotu samolotem rejsowym w klasie ekonomicznej.
    - 2.) **koszty postępowania egzekucyjnego**, w zakresie maksymalnie trzech dowolnie wybranych przedmiotów egzekucji, podjętego na podstawie jednego tytułu

wykonawczego w stosunku do tego samego podmiotu, w wysokości nie większej niż łącznie 20% sumy ubezpieczenia.

5. Ubezpieczyciel, poza świadczeniami wymienionymi w ust. 4, zobowiązuje się ponieść **koszty poręczenia majątkowego**, przewidzianego w prawie karnym dla uniknięcia tymczasowego aresztowania, do wysokości połowy sumy ubezpieczenia, gdy poręczenie majątkowe jest płatne na rzecz organów znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub do wysokości sumy ubezpieczenia, gdy jest płatne na rzecz organów znajdujących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Zwrot kosztów poręczenia majątkowego następuje na zasadach określonych w § 36.
6. Zasady ustalania wysokości kosztów ponoszonych przez ubezpieczyciela, określone w ust. 4, stosuje się także do wypadków ubezpieczeniowych podlegających jurysdykcji sądów państw obcych.
7. W przypadku, jeżeli wysokość kosztów, o których mowa w ustępach powyższych, nie wynika z przepisów prawnych, koszty pokrywane są w wysokości ustalonej w porozumieniu z ubezpieczycielem i zagwarantowanej na piśmie przez ubezpieczyciela.

WYPADEK UBEZPIECZENIOWY

§ 4

1. Wypadkiem ubezpieczeniowym uzasadniającym spełnienie świadczenia ubezpieczeniowego jest:
  - 1.) przy dochodzeniu **roszczeń odszkodowawczych wynikających z czynów niedozwolonych** [*ochrona przy dochodzeniu odszkodowań*] oraz **przy dochodzeniu wynikających z czynów niedozwolonych roszczeń odszkodowawczych w stosunku do pracowników ubezpieczającego** [*ochrona pracodawcy przy dochodzeniu odszkodowań od pracowników*] - powstanie szkody. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uznaje się dzień, w którym wystąpiło zdarzenie wywołujące szkodę;
  - 2.) **w postępowaniu karnym** oraz **w postępowaniu w sprawie o wykroczenie** [*ochrona w prawie karnym oraz w prawie wykroczeń*] - naruszenie lub podejrzenie o naruszenie przepisów prawa karnego lub o wykroczeniach. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym wystąpiło faktyczne lub domniemane naruszenie przepisów prawa,
  - 3.) przy dochodzeniu **roszczeń z tytułu umów ubezpieczenia** [*ochrona w sporach z umów ubezpieczenia*] - wystąpienie szkody lub innego wypadku przewidzianego w umowie ubezpieczenia zawartej z innym ubezpieczycielem. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym wystąpiło zdarzenie wywołujące szkodę lub inny wypadek ubezpieczeniowy,
  - 4.) **przy dochodzeniu roszczeń z umów innych niż umowy ubezpieczenia** [*ochrona w sporach umownych*] - pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawa, w tym również naruszenie pozostające w związku z popełnieniem czynu niedozwolonego. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawa poprzez działanie lub zaniechanie którejkolwiek ze stron lub osobę trzecią, w szczególności, jeżeli doszło do powstania, zmiany lub wygaśnięcia prawa podmiotowego lub stosunku prawnego. Jeżeli czyn niedozwolony, z którego szkoda wynikła, stanowił niewykonanie lub nienależyte wykonanie istniejącego uprzednio zobowiązania (umowy zawartej z ubezpieczającym), przyjmuje się, że wypadek ubezpieczeniowy jest sporem umownym,
  - 5.) przy dochodzeniu **roszczeń umownych w stosunku do pracowników ubezpieczającego** [*ochrona pracodawcy w pracowniczych sporach umownych*] - pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy o pracę lub przepisów prawa pracy przez pracownika lub ubezpieczającego. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie, poprzez działanie lub zaniechanie którejkolwiek ze stron stosunku pracy lub osobę trzecią, w szczególności, jeżeli doszło do powstania, zmiany lub wygaśnięcia prawa podmiotowego lub stosunku prawnego,
  - 6.) przy dochodzeniu **roszczeń z tytułu ochrony praw dotyczących nieruchomości** [*ochrona nieruchomości*] - pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie uprawnień ubezpieczającego. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień,

- w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie uprawnień ubezpieczającego,
- 7.) w przypadku gdy ubezpieczający potrzebuje **porady** [*ochrona w zakresie porad*] – zdarzenie, które powoduje lub wkrótce spowoduje zmianę sytuacji prawnej ubezpieczającego, gdzie za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym zaistniało zdarzenie, które pociąga za sobą zmianę sytuacji prawnej ubezpieczającego lub dzień, w którym wystąpienie zmiany stało się oczywiste.
- Przez poradę rozumie się czynność polegającą na udzieleniu przez ubezpieczyciela informacji w formie ustnej na temat stanowiska ubezpieczyciela dotyczącego możliwości postępowania w przypadku zaistnienia wypadku ubezpieczeniowego i ustalenia dalszego kierunku działań, mających na celu ograniczenie rozmiarów wypadku ubezpieczeniowego.
  - Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte wypadki ubezpieczeniowe, o których mowa w ust. 1 pkt 3) do pkt 6), jeżeli zaistniały w ciągu pierwszych trzech miesięcy od daty zawarcia umowy ubezpieczenia (karencja).
  - Kilka naruszeń umowy lub przepisów prawnych pozostających ze sobą w związku przyczynowo – skutkowym stanowi jeden wypadek ubezpieczeniowy. Za moment powstania wypadku ubezpieczeniowego uważa się dzień, w którym nastąpiło pierwsze faktyczne lub domniemane naruszenie umowy lub przepisów prawnych, w szczególności, jeżeli doszło do powstania, zmiany lub wygaśnięcia prawa podmiotowego lub stosunku prawnego.
  - Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych przed dniem zawarcia umowy ubezpieczenia lub pozostających w związku przyczynowym ze zdarzeniem, które wystąpiło przed zawarciem umowy ubezpieczenia, w szczególności polegającym na powstaniu, zmianie lub ustaniu prawa podmiotowego lub stosunku prawnego.
  - Postanowień ust. 3 nie stosuje się (zniesienie karencji), jeżeli umowa ubezpieczenia uległa przedłużeniu na rok kolejny na mocy [§ 10](#) ust. 4 albo gdy nastąpiło zawarcie nowej umowy ubezpieczenia w tym samym wariantcie ubezpieczenia nie później niż 3 miesiące od dnia rozwiązania poprzedniej umowy ubezpieczenia.
  - W umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**”, postanowień ust. 3 nie stosuje się (zniesienie karencji) do wypadków ubezpieczeniowych dotyczących pojazdu, jeżeli umowa ubezpieczenia została zawarta w terminie 14 dni od dnia zakupu przez ubezpieczającego fabrycznie nowego pojazdu.

ZAKRES TERYTORIALNY OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ

§ 5

- Ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki ubezpieczeniowe zaistniałe na terenie Europy w sensie geograficznym oraz w państwach leżących w obrębie basenu Morza Śródziemnego, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 oraz ust. 3.
- Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w państwach leżących na terenie byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich, z wyjątkiem państw członkowskich Unii Europejskiej.
- Wypadki ubezpieczeniowe wymienione w [§ 4 ust. 1 pkt 3\) do pkt 6\)](#), a także w każdym innym przypadku, jeżeli dotyczą nieruchomości, objęte są ochroną ubezpieczeniową, jeżeli podlegają jurysdykcji sądów powszechnych Rzeczypospolitej Polskiej.

WYŁĄCZENIA WSPÓLNE

§ 6

- Odpowiedzialność ubezpieczyciela, niezależnie od wariantu umowy ubezpieczenia, nie obejmuje:
- wypadków ubezpieczeniowych powstałych w bezpośrednim lub pośrednim związku z wydarzeniami wojennymi, atakami terrorystycznymi, katastrofami, rozruchami i niepokojami społecznymi, strajkami, szkodami nuklearnymi lub genetycznymi, a także zanieczyszczeniami środowiska naturalnego, emisją, wyciekami lub inną formą przedostania się jakichkolwiek substancji do powietrza, wody lub gruntu,
  - wypadków ubezpieczeniowych spowodowanych umyślnie lub w wyniku rażącego niedbalstwa, w szczególności przestępstw i wykroczeń umyślnych lub innych wypadków ubezpieczeniowych pozostających w związku przyczynowym z popełnieniem umyślnego przestępstwa lub wykroczenia, z zastrzeżeniem [§ 24 ust. 4](#),
  - roszczeń pomiędzy ubezpieczającym a ubezpieczycielem oraz pomiędzy osobami ubezpieczonymi na podstawie tej samej umowy ubezpieczenia; a w przypadku zawarcia

- umowy na rachunek osoby trzeciej, również roszczeń ubezpieczonego przeciwko ubezpieczającemu,
- 4.) przestępstw lub wykroczeń skarbowych lub innych zdarzeń związanych z faktycznym lub domniemanym naruszeniem przepisów podatkowych, celnych lub przepisów regulujących inne zobowiązania o charakterze publicznoprawnym, a także spraw związanych z interpretacją przepisów należących do tych dziedzin prawa,
  - 5.) spraw dotyczących wypadków ubezpieczeniowych powstałych po użyciu przez ubezpieczającego alkoholu, środka odurzającego lub podobnie działającego, jeżeli miało to wpływ na zajście wypadku ubezpieczeniowego,
  - 6.) spraw wynikających z gier lub zakładów albo czynności, które nie mogą być przedmiotem prawnie skutecznej umowy, a także z umów poręczenia, przejęcia lub przystąpienia do długu, gwarancji bankowych lub ubezpieczeniowych oraz każdego innego rodzaju zabezpieczeń wierzytelności,
  - 7.) spraw związanych z roszczeniami wynikającymi ze stosunku pracy, w tym wypadkami przy pracy oraz o odszkodowanie od pracowników ubezpieczającego, niezależnie od podstawy prawnej odszkodowania, z zastrzeżeniem [§ 28](#),
  - 8.) spraw związanych ze zbiorowym prawem pracy, w szczególności wynikających z przepisów o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników, sporami zbiorowymi, układami lub porozumieniami zbiorowymi,
  - 9.) dochodzenia roszczeń, które zostały przeniesione na ubezpieczającego w drodze przelewu (cesji wierzytelności) lub kosztów, które zobowiązana jest ponieść inna osoba niż ubezpieczający albo kosztów, które spowodowane są potrąceniem przez stronę przeciwną wierzytelności niezwiązanej z wypadkiem ubezpieczeniowym,
  - 10.) spraw przeciwko ubezpieczającemu z tytułu jego odpowiedzialności cywilnej oraz odszkodowań, które musi zapłacić,
  - 11.) wypadków ubezpieczeniowych wynikających z umów (w szczególności sporów umownych) za wyjątkiem sporów z umów, o których mowa w [§ 26](#) pkt 4, [§ 28](#) ust. 1 pkt 2), [§ 28](#) ust. 1 pkt 3), [§ 29](#) ust. 1 pkt 4), [§ 29](#) ust. 1 pkt 5), [§ 30](#), [§ 32](#) ust. 1 pkt 5) oraz [§ 32](#) ust. 2 pkt 3),
  - 12.) spraw o popełnienie przez ubezpieczającego czynu nieuczciwej konkurencji albo dotyczących praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów lub nieuczciwych praktyk rynkowych,
  - 13.) spraw o naruszenie lub podejrzenie naruszenia przepisów określających warunki wykonywania przewozu lub transportu drogowego, w szczególności przepisów o czasie pracy kierowców, zasadach transportu lub przewozu osób lub rzeczy,
  - 14.) spraw z zakresu prawa o księgach wieczystych i hipotece, prawa rodzinnego i spadkowego lub z zakresu ubezpieczeń społecznych lub zdrowotnych,
  - 15.) spraw związanych z zarządzaniem i obrotem papierami wartościowymi lub innymi instrumentami finansowymi oraz umowami o prowadzenie rachunków maklerskich lub inwestycyjnych lub dotyczących ubezpieczeniowych funduszy kapitałowych,
  - 16.) spraw z zakresu naruszenia dóbr osobistych, prawa do firmy, prawa prasowego oraz ochrony danych osobowych, z zakresu prawa własności intelektualnej i przemysłowej, w szczególności o ochronę praw autorskich i pokrewnych, jak również dotyczących wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych,
  - 17.) spraw związanych z upadłością, układem lub postępowaniem naprawczym dotyczącym ubezpieczającego,
  - 18.) spraw dotyczących zdarzeń i postępowań prawnych niezwiązanych z przedmiotem ubezpieczenia lub niewymienionych w zakresie ubezpieczenia oraz kosztów, które nie zostały uprzednio zaakceptowane pisemnie przez ubezpieczyciela, a w każdym przypadku kosztów niewymienionych w [§ 3](#).

SPOSÓB ZAWARCIA UMOWY UBEZPIECZENIA

§ 7

1. Umowa ubezpieczenia zawierana jest w formie pisemnej na podstawie wniosku ubezpieczającego (oferta), na formularzu zawierającym dane niezbędne do oceny ryzyka i wyliczenia składki ubezpieczeniowej, który stanowi integralną część umowy ubezpieczenia.

2. Wniosek ubezpieczeniowy powinien zawierać dane wymagane przez ubezpieczyciela, w szczególności wskazywać wariant umowy ubezpieczenia.
3. Ubezpieczający zobowiązany jest podać do wiadomości ubezpieczyciela wszystkie znane sobie okoliczności, o które ubezpieczyciel zapytywał w formularzu oferty (we wniosku ubezpieczeniowym) albo przed zawarciem umowy w innych pismach. Jeżeli wniosek ubezpieczeniowy nie zawiera wszystkich wymaganych danych albo został sporządzony wadliwie lub niezgodnie z niniejszymi Ogólnymi warunkami ubezpieczenia, ubezpieczający powinien na wezwanie ubezpieczyciela odpowiednio go uzupełnić lub sporządzić nowy wniosek w terminie 14 dni od daty otrzymania pisma ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczyciel może uzależnić zawarcie umowy ubezpieczenia od uzyskania na piśmie dodatkowych informacji związanych z umową.
5. Po dokonaniu oceny ryzyka ubezpieczeniowego ubezpieczyciel może podjąć decyzję o zawarciu umowy na warunkach zawartych we wniosku ubezpieczeniowym i Ogólnych warunkach ubezpieczenia, odmowie zawarcia umowy ubezpieczenia lub może zaproponować ubezpieczającemu zawarcie umowy ubezpieczenia na warunkach odmiennych od zawartych we wniosku ubezpieczeniowym lub Ogólnych warunkach ubezpieczenia.
6. Umowa ubezpieczenia jest zawarta z chwilą przyjęcia oferty przez ubezpieczyciela i doręczenia ubezpieczającemu dokumentu ubezpieczenia. Ubezpieczyciel potwierdza zawarcie umowy ubezpieczenia dokumentem ubezpieczenia.

§ 8

1. Jeżeli w odpowiedzi na złożoną ofertę ubezpieczyciel doręcza ubezpieczającemu dokument ubezpieczenia zawierający postanowienia, które odbiegają na niekorzyść ubezpieczającego od złożonej przez niego oferty, ubezpieczyciel zwróci ubezpieczającemu na piśmie uwagę na te różnice przy doręczeniu dokumentu ubezpieczenia, wyznaczając co najmniej 7-dniowy termin na zgłoszenie sprzeciwu.
2. W braku sprzeciwu umowa ubezpieczenia dochodzi do skutku zgodnie z treścią dokumentu ubezpieczenia następnego dnia po upływie terminu wyznaczonego do złożenia sprzeciwu.
3. W przypadku zgłoszenia sprzeciwu umowa ubezpieczenia nie zostaje zawarta lub zawierana jest po zgodnym ustaleniu jej warunków.

§ 9

1. W czasie trwania umowy ubezpieczenia, w przypadku zmiany okoliczności wymienionych w § 7, ubezpieczający obowiązany jest zawiadamiać o tych zmianach ubezpieczyciela niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od ujawnienia tych okoliczności.
2. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za skutki okoliczności, które z naruszeniem § 7 nie zostały podane do jego wiadomości. Jeżeli do naruszenia doszło z winy umyślnej, w razie wątpliwości przyjmuje się, że wypadek przewidziany umową i jego następstwa są skutkiem okoliczności, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

OKRES UBEZPIECZENIA I CZAS TRWANIA ODPOWIEDZIALNOŚCI UBEZPIECZYCIELA

§ 10

1. Jeżeli strony nie postanowią inaczej, umowę ubezpieczenia zawiera się na okres 1 roku.
2. Odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od godziny 00⁰⁰ dnia następującego po zawarciu umowy, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po zapłaceniu składki w całości lub pierwszej raty składki.
3. Jeżeli postanowienia niniejszych Ogólnych warunków ubezpieczenia przewidują w zakresie określonych wypadków ubezpieczeniowych okres karencji, odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się po upływie okresu karencji.
4. Umowa ubezpieczenia zawarta na okres co najmniej jednego roku przedłuża się na rok kolejny, jeżeli ubezpieczający lub ubezpieczyciel nie wypowie umowy poprzez złożenie pisemnego oświadczenia na co najmniej 6 tygodni przed upływem okresu ubezpieczenia. Jeżeli strony nie postanowią inaczej, postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się także do umowy ubezpieczenia zawartej na okres krótszy niż 1 rok, a kolejny okres obowiązywania umowy wynosi 1 rok.
5. W razie opłacania składki w ratach odpowiedzialność ubezpieczyciela ustaje w przypadku niezapłacenia kolejnej raty składki (w tym także kolejnej składki rocznej, w przypadku, o którym mowa w ust. 4), pod warunkiem wezwania ubezpieczającego przez ubezpieczyciela do zapłaty

zaległej składki z zagrożeniem, że brak zapłaty w terminie 7 dni od dnia otrzymania wezwania spowoduje ustanie odpowiedzialności i rozwiązanie umowy.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 4, wymaga dla swej ważności formy pisemnej.

§ 11

W przypadku zmiany przepisów prawa dopuszczalna jest zmiana Ogólnych warunków ubezpieczenia w trybie art. 384¹ kodeksu cywilnego.

§ 12

1. Jeżeli ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność jeszcze przed zapłaceniem składki lub jej pierwszej raty, a składka lub jej pierwsza rata nie została zapłacona w terminie, ubezpieczyciel może wypowiedzieć umowę ze skutkiem natychmiastowym i żądać zapłaty składki za okres, przez który ponosił odpowiedzialność. W braku wypowiedzenia umowy wygasa ona z końcem okresu, za który przypadała nie zapłacona składka.
2. Jeżeli odpowiedzialność ubezpieczyciela rozpoczyna się od dnia następnego po zapłaceniu składki lub pierwszej raty składki w całości, a składka lub pierwsza rata składki nie została zapłacona w terminie, umowa może zostać rozwiązana z zachowaniem 14 dni okresu wypowiedzenia, po uprzednim wezwaniu ubezpieczającego do zapłaty zaległej składki lub pierwszej raty składki.
3. Jeżeli w umowie ubezpieczenia zostało ubezpieczone więcej niż jedno ryzyko ubezpieczeniowe, prawo do wypowiedzenia umowy lub odstąpienia od umowy albo roszczenie o zwrot składki ogranicza się wyłącznie do ryzyka ubezpieczeniowego, w związku z którym powstało prawo do odstąpienia lub wypowiedzenia albo roszczenie o zwrot składki. Umowa ubezpieczenia obowiązuje bez zmian w zakresie pozostałych ryzyk ubezpieczeniowych. Postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się także w przypadku zawarcia umowy na więcej niż jeden wariant ubezpieczenia.
4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, wymaga dla swej ważności formy pisemnej.

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Suma ubezpieczenia dla wariantów ubezpieczenia: „**Ochrona Prawna Firmy**”, „**Ochrona Prawna Pojazdu**” lub „**Ochrona Prawna Kierowcy**” jest ustalana w umowie ubezpieczenia i obowiązuje odrębnie dla każdego wariantu ubezpieczenia.
2. W przypadku wariantu ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Firmy**”, również w przypadku dodatkowych wariantów ubezpieczenia, suma ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu wszystkich wypadków ubezpieczeniowych zaistniałych w ciągu danego rocznego okresu ubezpieczenia.
3. W przypadku wariantu ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**” lub „**Ochrona Prawna Kierowcy**” suma ubezpieczenia, stanowi górną granicę odpowiedzialności ubezpieczyciela z tytułu jednego wypadku ubezpieczeniowego, a jeżeli kilka wypadków ubezpieczeniowych pozostaje ze sobą w związku czasowo-przyczynowym, wówczas suma ubezpieczenia jest wspólna dla wszystkich wypadków ubezpieczeniowych, niezależnie od liczby osób uprawnionych do świadczeń ubezpieczeniowych.
4. Umowa ubezpieczenia może zawierać postanowienia o pomniejszaniu świadczeń ubezpieczeniowych o udział własny.

SKŁADKA UBEZPIECZENIOWA

§ 14

1. Składka ubezpieczeniowa to świadczenie pieniężne, które ubezpieczający jest zobowiązany zapłacić ubezpieczycielowi za każdy rok obowiązywania umowy ubezpieczenia. Postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się także w przypadku umów ubezpieczenia zawartych na czas nieokreślony lub okres dłuższy niż jeden rok.
2. Składkę ubezpieczeniową ustala się na podstawie taryfy składek obowiązującej w dniu zawarcia umowy.
3. Taryfa składek, w tym również system zwyżek lub zniżek, ustalana jest na podstawie następujących kryteriów: wysokość sumy ubezpieczenia, wariant ubezpieczenia, rodzaj wykonywanej działalności gospodarczej lub wolnego zawodu, liczba zatrudnionych pracowników, przychód przedsiębiorcy, rodzaj pojazdu, tryb płatności składki (w całości lub w ratach), rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości, powierzchnia nieruchomości, okres ubezpieczenia,

obowiązywanie okresu karencji, informacje o przebiegu umów ubezpieczenia ochrony prawnej (szkodowość), skutki opóźnienia w zapłacie składki oraz ilość ryzyk ubezpieczeniowych objętych ochroną ubezpieczeniową w danym wariancie umowy ubezpieczenia.

4. Składka ubezpieczeniowa lub rata składki jest płatna w terminie określonym w umowie ubezpieczenia, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W przypadku przedłużenia umowy, o którym mowa w § 10 ust. 4, kolejna składka roczna lub jej pierwsza rata płatna jest do ostatniego dnia upływającego okresu ubezpieczenia. Kolejne raty składki płatne są w rocznicę terminów płatności rat składki mających zastosowanie w pierwszym roku obowiązywania umowy.
6. Jeżeli ubezpieczający podał do wiadomości ubezpieczyciela nieprawdziwe informacje mające wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zobowiązany jest w terminie 7 dni od ujawnienia się prawdziwych danych, do zapłaty składki należnej w przypadku podania prawdziwych informacji. Postanowienia zdania poprzedzającego stosuje się odpowiednio w razie zmiany danych mających wpływ na wysokość składki ubezpieczeniowej.

§ 15

1. Składka ubezpieczeniowa za drugi i następny rok obowiązywania umowy ubezpieczenia może wzrosnąć zgodnie z rocznym wskaźnikiem wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych ogłoszonym przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Monitorze Polskim. W tym samym stosunku zostanie zwiększona ustalona w umowie ubezpieczenia suma ubezpieczenia. Zmiana wysokości składki nastąpić może najwcześniej w terminie płatności składki za kolejny rok obowiązywania umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku podwyższenia wysokości składki ubezpieczeniowej ubezpieczyciel poinformuje ubezpieczającego, najpóźniej na 30 dni przed terminem płatności kolejnej składki, o nowej wysokości składki ubezpieczeniowej oraz nowej sumie ubezpieczenia. Ubezpieczający ma prawo w terminie 30 dni od daty powiadomienia odmówić zapłaty nowej wysokości składki. Umowa ubezpieczenia pozostaje wówczas w mocy z dotychczasową wysokością składki ubezpieczeniowej i sumy ubezpieczenia.

§ 16

W przypadku rozwiązania umowy ubezpieczenia, w całości lub w części wymienionych w umowie ryzyk ubezpieczeniowych albo wariantów umowy ubezpieczenia, ubezpieczającemu przysługuje zwrot składki za okres niewykorzystanej ochrony ubezpieczeniowej.

OBOWIĄZKI UBEZPIECZAJĄCEGO W RAZIE WYSTĄPIENIA WYPADKU UBEZPIECZENIOWEGO

§ 17

1. W przypadku wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczający niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni od wystąpienia wypadku ubezpieczeniowego, zobowiązany jest zgłosić go pisemnie ubezpieczycielowi i jednocześnie udzielić ubezpieczycielowi wyczerpujących i zgodnych z prawdą informacji o zaistniałym wypadku ubezpieczeniowym oraz przedłożyć wszystkie posiadane dokumenty i inne dowody dotyczące wypadku ubezpieczeniowego.
2. Ubezpieczający ma obowiązek niezwłocznie przekazać wymagane przez ubezpieczyciela dokumenty, dowody, informacje lub wyjaśnienia, związane z prowadzonym przez ubezpieczyciela postępowaniem, a także niezwłocznie, nie później niż w tym samym dniu, poinformować ubezpieczyciela o każdej okoliczności zaspokojenia jego roszczeń w całości lub w części. Zobowiązany jest także informować o przebiegu i stanie sprawy sądowej oraz przekazywać związane ze sprawą pisma procesowe lub inne dokumenty.
3. Ubezpieczający jest zobowiązany do uzgadniania z ubezpieczycielem w formie pisemnej wszelkich czynności, które powodują lub mogą powodować powstanie kosztów wynikających z zaistniałych wypadków ubezpieczeniowych oraz do niepodejmowania czynności, które przyczyniałyby się do ich nadmiernego zwiększenia. W przypadku zaistnienia konieczności poniesienia kosztów, o których mowa w § 3, ubezpieczający jest zobowiązany przed ich zapłatą do uzyskania uprzedniej pisemnej akceptacji ubezpieczyciela.
4. Ubezpieczający zobowiązuje się, że nie spowoduje utraty prawa ubezpieczyciela do żądania zwrotu poniesionych przez niego kosztów w całości lub w części, w szczególności zobowiązuje się nie zawierać ugody, cofać lub dokonywać zmiany powództwa bez uzyskania uprzedniej pisemnej zgody ubezpieczyciela.
5. W przypadku dochodzenia roszczeń ubezpieczający jest ponadto zobowiązany:

- 1.) przed wytoczeniem powództwa przed sąd umożliwić ubezpieczycielowi przeprowadzenie przedsądowego postępowania wyjaśniającego, zmierzającego do ustalenia wszystkich okoliczności wypadku ubezpieczeniowego oraz korzystnego dla ubezpieczającego zakończenia sprawy,
- 2.) przed wytoczeniem powództwa przed sąd, jak również przed wniesieniem środka odwoławczego lub innego środka zaskarżenia od orzeczenia sądu, uzyskać pisemną akceptację ubezpieczyciela w przedmiocie udzielenia gwarancji pokrywania kosztów procesu w toku danej instancji. Przed wniesieniem środka odwoławczego od orzeczenia sądu ubezpieczający zobowiązany jest zwrócić się do ubezpieczyciela o powyższą akceptację w terminie nie krótszym niż 5 dni przed upływem terminu dla wniesienia środka odwoławczego. Postanowienia zdania poprzedzającego nie naruszają [§19](#),
- 3.) wstrzymać się z wytoczeniem powództwa przed sąd do czasu prawomocnego zakończenia toczącego się już innego postępowania sądowego, jeżeli jego wynik może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sporu, a niezwłoczne wniesienie sprawy na drogę sądową nie jest uzasadnione przedawnieniem roszczenia lub upływem terminu zawitego.

§ 18

Jeżeli ubezpieczający albo adwokat lub radca prawny reprezentujący ubezpieczającego, nie wykonał obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia, w szczególności naruszył postanowienia [§ 17](#), powodując utratę prawa do uzyskania zwrotu kosztów procesu, ubezpieczyciel może odmówić spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części, a także żądać zwrotu kosztów poniesionych w związku z wypadkiem ubezpieczeniowym.

§ 19

Zgłoszenie wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczycielowi nie zwalnia ubezpieczającego od obowiązków, jakie ma wobec innych podmiotów, w szczególności wobec innych ubezpieczycieli, jak również z obowiązków podjęcia czynności niezbędnych do zachowania możliwości dalszego dochodzenia roszczeń lub obrony przed sądem, w szczególności zgłoszenia roszczeń, zawiadomienia o wadzie albo wniesienia środka odwoławczego lub innego środka zaskarżenia od orzeczenia sądu.

ZASADY WYKONANIA I USTALANIA WYSOKOŚCI ŚWIADCZENIA UBEZPIECZENIOWEGO

§ 20

Niezwłocznie po zgłoszeniu wypadku ubezpieczeniowego ubezpieczyciel podejmuje postępowanie wyjaśniające dotyczące ustalenia stanu faktycznego zdarzenia, zasadności zgłoszonych roszczeń i wysokości świadczenia, a także informuje osobę występującą z roszczeniem pisemnie lub w inny sposób, na który osoba ta wyraziła zgodę, jakie dokumenty są potrzebne do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela lub wysokości świadczenia, jeżeli jest to niezbędne do dalszego prowadzenia postępowania.

§ 21

W toku postępowania wyjaśniającego ubezpieczyciel ustala zasadność pokrycia kosztów dochodzenia roszczeń w aspekcie szans na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy. Jeżeli ubezpieczyciel ustali, że nie ma możliwości korzystnego zakończenia sprawy w całości lub w części, informuje o tym pisemnie, wskazując na okoliczności oraz podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego.

§ 22

1. Ubezpieczyciel działa w ramach obrony prawnie uzasadnionych interesów ubezpieczającego w celu najkorzystniejszego dla ubezpieczającego zakończenia sprawy i posiada umocowanie do działania na mocy Ogólnych warunków ubezpieczenia.
2. Ubezpieczyciel może zostać upoważniony przez ubezpieczającego do odbioru w jego imieniu należności pieniężnych. W takim przypadku ubezpieczyciel będzie przekazywał na wskazany przez ubezpieczającego rachunek bankowy sumy pieniężne, które przyjmuje na rzecz ubezpieczającego niezwłocznie, nie później jednak niż w przeciągu 14 dni od daty ich otrzymania.

§ 23

1. Ubezpieczającemu przysługuje prawo swobodnego wyboru adwokata lub radcy prawnego w zakresie obrony, reprezentowania lub wspierania jego interesów w postępowaniu sądowym lub administracyjnym.

2. Adwokat lub radca prawny świadczy pomoc prawną na zlecenie ubezpieczającego, który umocowanie potwierdza udzieleniem pełnomocnictwa albo upoważnienia do obrony. Adwokat lub radca prawny ponosi w stosunku do ubezpieczającego wyłączną odpowiedzialność za wykonanie zlecenia. Ubezpieczyciel nie ponosi odpowiedzialności za działania lub zaniechania adwokata albo radcy prawnego. W przypadku jeżeli ubezpieczający zrezygnuje z reprezentującego go w sprawie adwokata lub radcy prawnego ubezpieczyciel jest zwolniony od ponoszenia kosztów kolejnego adwokata lub radcy prawnego.

§ 24

1. Jeżeli w następstwie jednego wypadku ubezpieczeniowego wystąpią roszczenia ubezpieczającego, które jedynie w części objęte są ochroną ubezpieczeniową, ubezpieczyciel ponosi odpowiedzialność wyłącznie w zakresie kosztów dochodzenia roszczeń objętych ochroną ubezpieczeniową.
2. Jeżeli ubezpieczający nie jest właścicielem pojazdu objętego umową ubezpieczenia, ochrona ubezpieczeniowa w zakresie roszczeń przysługujących właścicielowi pojazdu obejmuje ubezpieczającego, jeżeli roszczenia te zostały przeniesione na ubezpieczającego w drodze przelewu (cesji wierzytelności). W przypadku, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, ochrona ubezpieczeniowa nie przysługuje właścicielowi pojazdu.
3. W przypadku gdy w postępowaniu karnym lub postępowaniu w sprawie o wykroczenie przedmiotem postępowania jest więcej niż jedno przestępstwo lub wykroczenie, odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje koszty ustalone w proporcji liczby przestępstw lub wykroczeń objętych ochroną ubezpieczeniową do ogólnej liczby zarzucanych przestępstw lub wykroczeń.
4. Jeżeli w postępowaniu karnym lub w sprawie o wykroczenie został wydany prawomocny wyrok uniewinniający ubezpieczającego od zarzutu popełnienia umyślnego przestępstwa lub wykroczenia, ubezpieczyciel pokryje ubezpieczającemu koszty obrony, do poniesienia których byłby zobowiązany zgodnie z § 3.

§ 25

1. Świadczenie ubezpieczeniowe obejmuje podatek od towarów i usług (zwany również podatkiem od wartości dodanej lub podatkiem VAT), jeżeli ubezpieczający nie posiada prawa do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego (odliczenia podatku VAT).
2. Koszty wymienione w § 3 będą ponoszone przez ubezpieczyciela od momentu zgłoszenia wypadku ubezpieczeniowego, jeżeli są konieczne dla reprezentowania prawnie uzasadnionych interesów ubezpieczającego. Koszty są konieczne, gdy dochodzenie roszczeń lub obrona ubezpieczającego są prawnie dopuszczalne i zgodne z dobrymi obyczajami.
3. W przypadku dochodzenia roszczeń koszty wymienione w § 3 są konieczne, gdy jednocześnie nie pozostają w rażącej dysproporcji do zamierzonego celu dochodzenia roszczeń, w szczególności jeżeli nie przewyższają wartości roszczeń ubezpieczającego oraz gdy istnieje szansa na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy przed sądem.
4. Koszty wymienione w § 3 są pokrywane przez ubezpieczyciela na podstawie dokumentów potwierdzających ich zapłatę lub obowiązek zapłaty przez ubezpieczającego. Dokumentami, o których mowa w zdaniu poprzedzającym, są w szczególności faktury, rachunki albo wezwania sądów lub innych organów, a także odpisy orzeczeń sądów lub innych organów.
5. Jeżeli ubezpieczający dokona wyboru adwokata lub radcy prawnego, który ma siedzibę poza miejscowością, w której znajduje się sąd właściwy miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji, ubezpieczyciel zwolniony jest od obowiązku ponoszenia kosztów dojazdów adwokata lub radcy prawnego na rozprawy lub posiedzenia przed sądem, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Ubezpieczający może dokonać wyboru adwokata lub radcy prawnego, który ma siedzibę w okręgu sądu właściwego miejscowo i rzeczowo do orzekania w sprawie w I instancji, jeżeli w miejscowości o której mowa w ust. 5, jest mniej niż czterech czynnych zawodowo adwokatów lub radców prawnych. Ubezpieczyciel zwolniony jest od obowiązku ponoszenia kosztów dojazdów adwokata lub radcy prawnego na rozprawy lub posiedzenia przed sądem, jeżeli ubezpieczający naruszy postanowienia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym.

II. POSTANOWIENIA ODREBNE DLA POSZCZEGÓLNYCH WARIANTÓW UMOWY UBEZPIECZENIA

„OCHRONA PRAWNA FIRMY”

STANDARDOWY WARIANT UBEZPIECZENIA

§ 26

Zakres ubezpieczenia w wariantcie „Ochrona Prawna Firmy” obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:

- 1.) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkody na osobie lub mieniu, wyrządzonej czynem niedozwolonym,**
- 2.) **obrony przed sądem w postępowaniach karnych,** jeżeli było to przestępstwo nieumyślne, a także jeżeli nie było to przestępstwo skarbowe,
- 3.) **obrony przed sądem w sprawach o wykroczenie,** jeżeli było to wykroczenie nieumyślne, a także jeżeli nie było to wykroczenie skarbowe,
- 4.) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia** zawartych przez osobę ubezpieczoną, o której mowa w § 2 ust. 1, z innymi ubezpieczycielami.

DODATKOWE WARIANTY UBEZPIECZENIA „OCHRONA PRAWNA FIRMY”

§ 27

1. Za zapłatą dodatkowej składki ubezpieczeniowej strony mogą uzgodnić rozszerzenie zakresu ubezpieczenia „Ochrona Prawna Firmy” o spełnienie świadczeń ubezpieczeniowych w przypadkach wskazanych w § 28 („Ochrona Prawna Pracodawcy”), § 29 („Ochrona Prawna Nieruchomości”) lub § 30 „Ochrona Prawna w Sporach Umownych”.
2. W przypadku wariantu ubezpieczenia „Ochrona Prawna w Sporach Umownych” rozszerzenie zakresu ubezpieczenia możliwe jest wyłącznie w przypadku, jeżeli ubezpieczający na dzień zawarcia umowy ubezpieczenia zatrudnia nie więcej niż 5 pracowników łącznie (bez względu na wymiar etatu).
3. W przypadku wariantu ubezpieczenia „Ochrona Prawna Nieruchomości”, w razie zbycia nieruchomości ubezpieczający może przenieść ochronę ubezpieczeniową na inną nieruchomość, a ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu od dnia następnego po dniu, w którym ubezpieczyciel został pisemnie zawiadomiony o zbyciu nieruchomości i danych innej nieruchomości ubezpieczającego. Ubezpieczający może także wypowiedzieć umowę ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym, a w takim przypadku umowa rozwiązuje się z chwilą doręczenia ubezpieczycielowi wypowiedzenia, z zastrzeżeniem [§ 12 ust. 3](#). Oświadczenie, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, wymaga dla swej ważności formy pisemnej.
4. W przypadku, jeżeli zmiana nieruchomości powoduje zmianę wysokości należnej składki ubezpieczeniowej, ubezpieczający zostanie zobowiązany do dopłaty składki w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia przeniesienia ochrony ubezpieczeniowej.

„OCHRONA PRAWNA PRACODAWCY”

§ 28

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „Ochrona Prawna Pracodawcy”, obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
  - 1.) **dochodzenia wynikających z czynów niedozwolonych** roszczeń odszkodowawczych w stosunku do pracowników ubezpieczającego,
  - 2.) **dochodzenia roszczeń ze stosunku pracy od pracowników ubezpieczającego,**
  - 3.) **obrona interesów prawnych przed roszczeniami ze stosunku pracy.**
2. W przypadku rozszerzenia zakresu ubezpieczenia umowy ubezpieczenia „Ochrona Prawna Firmy” o wariant wymieniony w ust. 1 postanowień [§ 6 pkt 7](#)) nie stosuje się.

„OCHRONA PRAWNA NIERUCHOMOŚCI”

§ 29

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „Ochrona Prawna Nieruchomości”, obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
  - 1.) **dochodzenia roszczeń za doznaną szkodę na nieruchomości, wyrządzoną czynem niedozwolonym,**

- 2.) **dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia prawa własności nieruchomości** lub innych praw rzeczowych w następstwie nieuzasadnionej ingerencji osób trzecich w te prawa,
  - 3.) **dochodzenia roszczeń z tytułu naruszenia posiadania nieruchomości lub roszczeń z tytułu nieuzasadnionego zakłócenia korzystania** z nieruchomości wskutek oddziaływań ze strony nieruchomości sąsiednich,
  - 4.) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów najmu nieruchomości**, jeżeli ubezpieczający jest najemcą,
  - 5.) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia nieruchomości.**
2. W rozumieniu Ogólnych warunków ubezpieczenia za nieruchomość uważa się nieruchomość wykorzystywaną na cele prowadzonej działalności gospodarczej, tj. nieruchomość budynkową lub lokalową albo nieruchomość gruntową wraz ze znajdującymi się na niej budynkiem i innymi urządzeniami).
  3. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia w wariancie, o którym mowa w ust. 1, postanowień [§ 31 pkt 2\)](#) nie stosuje się.

„OCHRONA PRAWNA W SPORACH UMOWNYCH”

§ 30

Zakres ubezpieczenia w wariancie „**Ochrona Prawna w Sporach Umownych**”, obejmuje udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku **dochodzenia roszczeń wynikających z naruszenia umów, których przedmiotem jest nabycie rzeczy ruchomych na cele własne ubezpieczającego** i jednocześnie nastąpiło ujęcie ich w ewidencji środków trwałych ubezpieczającego, zgodnie z przepisami prawa, najpóźniej na dzień zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 31

Poza przypadkami określonymi w § 6, odpowiedzialność ubezpieczyciela w każdym z wariantów ubezpieczenia, o których mowa w § 26 do § 30, nie obejmuje:

- 1.) spraw dotyczących interesów prawnych ubezpieczającego jako właściciela, posiadacza lub kierowcy pojazdów mechanicznych, w przypadku zdarzeń mających związek z nabyciem, użytkowaniem lub posiadaniem pojazdu mechanicznego,
- 2.) spraw dotyczących obrony interesów prawnych ubezpieczającego lub ubezpieczonego związanych z nieruchomością, w szczególności z posiadaniem lub jej użytkowaniem, z zastrzeżeniem § 29 ust. 3,
- 3.) spraw dotyczących nabycia lub zbycia przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego oraz spraw związanych z nabyciem i zbyciem nieruchomości, budynków lub części budynków oraz spraw dotyczących budowy lub przebudowy nieruchomości, a także spraw związanych z planowaniem lub projektowaniem budowy lub przebudowy nieruchomości, budynku lub części budynku,
- 4.) spraw pomiędzy współwłaścicielami nieruchomości, w szczególności w zakresie zniesienia współwłasności, podziału lub scalenia nieruchomości albo z tytułu zarządu nieruchomością wspólną, a także sporów pomiędzy współuprawnionymi do użytkowania lub pobierania pożytków z nieruchomości, w szczególności związanych z dostępem do nieruchomości lub rozliczeniami nakładów poniesionych w związku z korzystaniem z nieruchomości,
- 5.) spraw z zakresu prawa budowlanego, o ochronie środowiska, gospodarki nieruchomościami lub zagospodarowania przestrzennego,
- 6.) spraw dotyczących zasiedzenia nieruchomości oraz o ustalenie stanu prawnego dotyczącego nieruchomości lub roszczeń o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym,
- 7.) roszczeń ubezpieczającego przeciwko najemcy, dzierżawcy lub osobie korzystającej z nieruchomości na podstawie innego stosunku prawnego,
- 8.) spraw związanych ze szkodami wyrządzonymi ruchem zakładu górniczego, a także innych spraw z zakresu prawa górniczego i geologicznego,
- 9.) spraw majątkowych i niemajątkowych ze stosunku prawnego spółki handlowej lub uczestnictwa w innych osobach prawnych albo w jednostkach organizacyjnych,

- którym obowiązujące przepisy prawne przyznają zdolność prawną, a także spraw powstających na tle stosunku prawnego umowy spółki cywilnej,
- 10.) sporów dotyczących zniesienia współwłasności lub podziału rzeczy lub prawa, a także sporów pomiędzy współuprawnionymi co do korzystania z rzeczy lub prawa wspólnego,
  - 11.) wypadków ubezpieczeniowych wynikających z prowadzenia działalności gospodarczej, która nie została wymieniona w umowie ubezpieczenia.

„OCHRONA PRAWNA POJAZDU” ORAZ „OCHRONA PRAWNA KIEROWCY” ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 32

1. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pojazdu**” oraz „**Ochrona Prawna Kierowcy**” obejmuje, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
  - 1.) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu szkody na osobie lub mieniu, wyrządzonej czynem niedozwolonym,**
  - 2.) **obrony przed sądem w postępowaniach karnych z tytułu naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących przestępstw przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji,**
  - 3.) **obrony przed sądem w sprawach o wykroczenie z tytułu naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji,**
  - 4.) **reprezentacji w postępowaniach związanym z niezgodnym z prawem zatrzymaniem prawa jazdy,**
  - 5.) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów ubezpieczenia zawartych z innymi ubezpieczycielami.**
2. Zakres ubezpieczenia w wariantcie „**Ochrona Prawna Pojazdu**” obejmuje, oprócz przypadków wymienionych w ust. 1, udzielenie świadczenia ubezpieczeniowego w przypadku:
  - 1.) **dochodzenia roszczeń odszkodowawczych z tytułu doznanej przez pasażerów szkody na osobie lub mieniu, wyrządzonej czynem niedozwolonym,**
  - 2.) **reprezentacji w postępowaniach związanych z niezgodnym z prawem zatrzymaniem dowodu rejestracyjnego,**
  - 3.) **dochodzenia roszczeń wynikających z umów dotyczących pojazdu.**
2. Ochrona ubezpieczeniowa nie obejmuje pokrycia kosztów sporządzenia i wniesienia wniosku o uchylenie mandatu karnego, jeżeli wysokość grzywny nałożonej w drodze mandatu karnego nie przekracza 0,25 % sumy ubezpieczenia.
3. Ochrona ubezpieczeniowa w wariantcie „**Ochrona Prawna Kierowcy**” obejmuje ubezpieczającego, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w związku z kierowaniem pojazdem, który nie stanowił jego własności lub współwłasności. W przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia na rachunek osoby trzeciej, ochrona ubezpieczeniowa obejmuje ubezpieczonego, jeżeli wypadek ubezpieczeniowy wystąpił w związku z kierowaniem pojazdem, który nie stanowił jego własności lub współwłasności.

WYŁĄCZENIA SZCZEGÓLNE

§ 33

Poza przypadkami określonymi w § 6, odpowiedzialność ubezpieczyciela w umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**” oraz „**Ochrona Prawna Kierowcy**” nie obejmuje:

- 1.) wypadków ubezpieczeniowych dotyczących zdarzeń powstałych w związku z prowadzeniem pojazdu bez wymaganego zezwolenia lub ważnych uprawnień do kierowania pojazdem, a także spraw dotyczących prowadzenia pojazdu niesprawnego technicznie albo nieposiadającego aktualnych badań technicznych lub który nie był dopuszczony do ruchu, jeżeli miało to wpływ na powstanie wypadku ubezpieczeniowego,
- 2.) wypadków ubezpieczeniowych, do których doszło w związku z udziałem lub przygotowaniem do udziału w zawodach motorowych lub akrobatycznych,
- 3.) spraw dotyczących naruszenia lub podejrzenia o naruszenie przepisów dotyczących opłat za przejazd autostradą lub drogą ekspresową, spraw dotyczących naruszenia zakazu postoju, zakazu zatrzymywania się albo parkowania w sposób niezgodny z przepisami,

- 4.) wypadków ubezpieczeniowych dotyczących pojazdu, który nie jest pojazdem mechanicznym, poruszającym się po lądzie lub wodzie.

ZMIANA POJAZDU ORAZ ZASADY PRZENIESIENIA OCHRONY UBEZPIECZENIOWEJ W WARIANCIE „OCHRONA PRAWNA POJAZDU”

§ 34

1. W umowie ubezpieczenia „**Ochrona Prawna Pojazdu**”, jeżeli pojazd wymieniony w umowie ubezpieczenia zostanie zbyty lub wyrejestrowany, ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu na kolejny pojazd tego samego rodzaju (pojazd jest tym samym ryzykiem ubezpieczeniowym), będący własnością lub współwłasnością ubezpieczającego, począwszy od dnia jego nabycia, jeżeli łącznie zostaną spełnione poniższe przesłanki:
  - 1.) zbycie lub wyrejestrowanie pojazdu nastąpi przed dniem nabycia kolejnego pojazdu,
  - 2.) ubezpieczający w ciągu 30 dni od daty nabycia kolejnego pojazdu pisemnie zawiadomi ubezpieczyciela o zmianie pojazdu.
2. Jeżeli pojazd wymieniony w umowie ubezpieczenia zostanie zbyty lub wyrejestrowany, a nie zostaną spełnione przesłanki, o których mowa w ust. 1 pkt 1) lub ust. 1 pkt 2), ochrona ubezpieczeniowa ulega przeniesieniu na kolejny pojazd od godziny 00⁰⁰ następnego dnia po dniu, w którym ubezpieczyciel został pisemnie zawiadomiony o zmianie pojazdu, a postanowienia o karencji, określone w § 4 ust. 3, stosuje się odpowiednio, przyjmując za początek okresu karencji dzień przeniesienia ochrony ubezpieczeniowej.
3. Odpowiedzialność ubezpieczyciela nie obejmuje wypadków ubezpieczeniowych dotyczących kolejnego pojazdu, które zaistniały przed dniem przeniesienia ochrony ubezpieczeniowej.
4. W przypadku zbycia lub wyrejestrowania pojazdu ubezpieczający ma także prawo do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia ze skutkiem natychmiastowym. Umowa rozwiązuje się z chwilą doręczenia ubezpieczycielowi wypowiedzenia, z zastrzeżeniem § 12 ust. 3.
5. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 1, ust. 2 i ust. 4, wymaga dla swej ważności formy pisemnej.

III. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 35

1. Jeżeli ubezpieczyciel odmówi spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części, ubezpieczający lub ubezpieczony może dochodzić swoich praw na drodze sądowej. Powództwo o roszczenie wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia.
2. W przypadku rozbieżności stanowisk ubezpieczyciela i ubezpieczającego co do szans na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy, w sytuacji gdy wypadek ubezpieczeniowy był objęty ochroną ubezpieczeniową, ubezpieczający może przed wystąpieniem na drogę postępowania sądowego wnioskować o sporządzenie opinii prawnych przez wskazanych po jednym - przez ubezpieczyciela i ubezpieczającego – adwokatów lub radców prawnych. W tym celu jest on zobowiązany w przeciągu 14 dni od otrzymania odmowy spełnienia świadczenia przez ubezpieczyciela, dokonać wyboru adwokata lub radcy prawnego i zlecić mu sporządzenie opinii prawnej w przedmiocie szansy na korzystne dla ubezpieczającego zakończenie sprawy. Ubezpieczyciel zobowiązany jest w terminie 14 dni od wskazania przez ubezpieczającego adwokata lub radcy prawnego dokonać wyboru swojego adwokata lub radcy prawnego oraz zlecić mu sporządzenie opinii prawnej.
3. W przypadku gdy opinie prawne, o których mowa w ust. 2 będą zgodne, stanowisko wyznaczonych przez strony adwokatów lub radców prawnych jest wiążące dla ubezpieczyciela.
4. Jeśli adwokaci lub radcowie prawni, o których mowa w ust. 2 w przeciągu 14 dni od sporządzenia obu opinii prawnych nie ustalą zgodnego stanowiska, wówczas przyjmuje się, że jest to równoznaczne z odmową spełnienia świadczenia ubezpieczeniowego w całości lub w części.
5. W przypadku gdy opinie prawne, o których mowa w ust. 2 będą rozbieżne, ubezpieczyciel ponosi wyłącznie koszty sporządzenia opinii prawnej wydanej przez wskazanego przez niego adwokata lub radcę prawnego. W sytuacji gdy opinie prawne będą zgodne i będą kwestionowały stanowisko ubezpieczyciela w zakresie odmowy udzielenia świadczenia ubezpieczeniowego ubezpieczyciel ponosi także koszt opinii prawnej sporządzonej na zlecenie ubezpieczającego, jednakże do wysokości nie wyższej niż 1 % sumy ubezpieczenia.

6. Ubezpieczający może wnosić także skargi i zażalenia. Skargi i zażalenia należy wnosić w formie pisemnej na adres siedziby ubezpieczyciela. Wniesione skargi i zażalenia rozpatrywane są przez ubezpieczyciela niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 30 dni od ich otrzymania. O sposobie rozpatrzenia sprawy zawiadamia się osobę wnoszącą skargę lub zażalenie w formie pisemnej.

ROSZCZENIA REGRESOWE UBEZPIECZYCIELA

§ 36

1. Ubezpieczający na mocy niniejszych Ogólnych warunków ubezpieczenia udziela pełnomocnictwa ubezpieczycielowi do odbioru w jego imieniu poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów poręczenia majątkowego, gdy zostanie wydane prawomocne orzeczenie o zwrocie kwoty poręczenia i zrzeka się jednocześnie prawa do odwołania niniejszego pełnomocnictwa.
2. W przypadku gdy kwota poręczenia majątkowego zostanie zwrócona ubezpieczającemu, jest on zobowiązany do zwrotu kwoty poręczenia majątkowego ubezpieczycielowi w terminie 14 dni od daty jej otrzymania.
3. Jeżeli zostanie wydane orzeczenie, na mocy którego kwota poręczenia majątkowego nie zostanie zwrócona w całości lub części, w szczególności, gdy został orzeczony przepadek kwoty poręczenia majątkowego lub zaliczenie na poczet orzeczonej kary, ubezpieczający jest zobowiązany do zwrotu poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów poręczenia majątkowego w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.
4. W przypadku gdy w postępowaniu karnym lub w sprawie o wykroczenie prawomocnym wyrokiem sądu stwierdzono winę umyślną ubezpieczającego, ubezpieczycielowi przysługuje roszczenie o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń ubezpieczeniowych z tytułu wypadku ubezpieczeniowego.
5. W przypadku gdy stan faktyczny ustalony prawomocnym orzeczeniem sądu w postępowaniu cywilnym wykaże, że informacje, dokumenty, zeznania lub wyjaśnienia ubezpieczającego co do okoliczności zdarzenia złożone w toku postępowania wyjaśniającego, o którym mowa w [§ 17](#), były nieprawdziwe, a sąd oddalił powództwo w oparciu o odmienne ustalenia faktyczne, ubezpieczycielowi przysługuje roszczenie o zwrot uprzednio wypłaconych świadczeń ubezpieczeniowych z tytułu wypadku ubezpieczeniowego.

§ 37

1. Roszczenia ubezpieczającego wobec osób trzecich dotyczące zwrotu kosztów procesu lub innych kosztów poniesionych przez ubezpieczyciela przechodzą z chwilą ich poniesienia na ubezpieczyciela.
2. Ubezpieczający jest zobowiązany popierać ubezpieczyciela w dążeniu do odzyskania poniesionych przez ubezpieczyciela kosztów oraz dostarczać ubezpieczycielowi wszelkich informacji i dokumentów, które są niezbędne do dochodzenia ich zwrotu, a także na żądanie ubezpieczyciela pisemnie powiadomić osobę trzecią, zobowiązaną do zwrotu kosztów poniesionych lub które zostaną poniesione przez ubezpieczyciela, o dokonany przelew (cesji wierzytelności) lub potwierdzić upoważnienie ubezpieczyciela do odbioru ponoszonych kosztów.
3. Jeśli koszty należne ubezpieczycielowi zostaną zwrócone ubezpieczającemu, jest on zobowiązany przekazać je ubezpieczycielowi niezwłocznie, nie później niż w terminie 7 dni.

§ 38

W sprawach nie uregulowanych w niniejszych Ogólnych warunkach ubezpieczenia mają zastosowanie przepisy prawa polskiego.

§ 39

Ogólne warunki ubezpieczenia „**Ochrona Prawna dla Firmy**”, zostały przyjęte uchwałą Zarządu D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. nr 01/10/2010 z dnia 11 października 2010 r. i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia zawieranych od dnia 12 października 2010 r.

D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. w wykonaniu obowiązków ustawowych przekazuje:

I. Informacja o terminie i sposobie odstąpienia od umowy ubezpieczenia

Jeżeli umowa ubezpieczenia jest zawarta na okres dłuższy niż 6 miesięcy, ubezpieczający ma prawo odstąpienia od umowy ubezpieczenia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą - w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy ubezpieczyciel nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający będący konsumentem dowiedział się o tym prawie. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia ubezpieczającego z obowiązku zapłacenia składki za okres, w jakim ubezpieczyciel udzielał ochrony ubezpieczeniowej.

Odstąpienie od umowy powinno zostać przesłane na adres ubezpieczyciela wskazany w umowie ubezpieczenia. Za dzień odstąpienia od umowy przyjmuje się datę nadania korespondencji.

II. Informacja o zmianach dotyczących procesu składania reklamacji (skarg) i ich rozpatrywania.

Reklamacje - zastrzeżenia dotyczących usług ubezpieczeniowych świadczonych przez D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. - podlegają następującym zasadom.

Miejsce i forma złożenia reklamacji (skargi)

Reklamacja może być złożona w każdej jednostce terenowej lub Centrali D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A., obsługującej klientów (dalej „jednostka”). Reklamacja może być złożona:

- 1) w formie pisemnej - osobiście, w jednostce D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. obsługującej klientów, albo przesyłką pocztową lub kurierską,
- 2) ustnie - telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty klienta w jednostce D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A., obsługującej klientów,
- 3) w formie elektronicznej z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej, na podany poniżej adres poczty elektronicznej.

Adresy do składania reklamacji dotyczących usług ubezpieczeniowych świadczonych przez D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. (pisemnie lub osobiście):

- D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A., ul. Wspólna 25, 00-519 Warszawa; lub adres jednostek terenowych, podane na stronie www.das.pl,
- za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres wskazany na stronie internetowej www.das.pl (reklamacje@das.pl),
- telefonicznie: 22 453 00 00, faksem: 22 453 00 09.

Termin rozpatrzenia reklamacji

D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. udzieli pisemnej odpowiedzi na reklamacje nie później niż w terminie do 30 dni od daty otrzymania reklamacji. Odpowiedzi na reklamacje będą udzielane bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji. Do zachowania terminu wystarczy wysłanie odpowiedzi przed jego upływem.

W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie 30 dni, D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. poinformuje o przedłużeniu terminu odpowiedzi który to termin nie będzie jednak przekraczał 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.

W powyższej informacji, o przedłużeniu czasu na rozpatrzenie reklamacji, D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. dodatkowo:

- 1) wyjaśni przyczynę opóźnienia,
- 2) wskaże na okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy,
- 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi.

Sposób powiadomienia o rozpatrzeniu reklamacji.

D.A.S. Towarzystwo Ubezpieczeń Ochrony Prawnej S.A. udzieli pisemnej odpowiedzi na reklamację lub inne wystąpienie wysyłając odpowiedź na wskazany adres pocztowy. Na wniosek klienta, kopia odpowiedzi może zostać wysłana na wskazany adres poczty elektronicznej.

